

LITERATURA INFANTIL I JUVENIL

Aventura, humor, intriga... centreeuropea

ANDREU SOTORRA

Jürgen Banscherus, *La màscara africana*. Traducció de Montserrat Mestre. Il·lustracions de Toni Batllori. Col·lecció *El Vaixell de Vapor*. Editorial Cruïlla. Barcelona, 2000. A partir de 7 anys.

Edith Schreiber-Wicke, *La colla de la Lluna Plena*. Traducció de Marisa Presas. Il·lustracions de Carola Holland. Col·lecció *El Vaixell de Vapor*. Editorial Cruïlla. Barcelona, 2000. A partir de 7 anys.

Intriga, humor, aventura... Sembla que són gèneres que gaudeixen de bona salut entre els lectors més petits. I d'intrigar, de fer somriure i d'incitar a l'aventura, els autors centreeuropeus, amb fama de seriosos, són uns dels

Si bé la literatura per a infants és plena de detectius com Pau Perdiguer, la capacitat creativa dels seus autors és inesgotable

que en saben més, sobretot per la seva llarga tradició i per haver consolidat l'edició per a lectors joves des de fa molts anys, cosa que no tan sols enforteix un àmbit literari determinat sinó que estableix unes referències que es renoven constantment.

Aquests dues novel·les breus són una mostra d'aquesta literatura centreeuropea d'ara mateix. Jürgen Banscherus és alemany i Edith Schreiber-Wicke és austríac. Dos relats que tenen en comú uns personatges de sèrie, familiaritzats amb els lectors, que utilitzen elements quotidians per transformar-los en l'eix de les seves aventures i els seus heroïsmes.

Jürgen Banscherus fa temps que corre pel món

amb un detectiu que no aieca quatre pams de terra, però que és capaç de resoldre els casos més insòlits gràcies a la seva agudesia. Si bé la literatura per a infants és plena de detectius com Pau Perdiguer, la capacitat creativa dels seus autors és inesgotable i, d'una història de gelats, no costa gaire passar a una vella revenja entre contrincants per una fórmula pispada, amb aires de màfia italiana.

En aquest cas, una màscara africana és una simple excusa per moure els fils de la trama. La superstició és una excusa de mal pagador, però recórrer a una màscara africana per despistar l'enemic té regust d'història antiga i, ara per ara, encara eficaç.

AMB MÉS IL·LUSTRACIONS

Edith Schreiber-Wicke i *La colla de la Lluna Plena*, en canvi, es presenten al lector amb una història d'agents secrets espacials i, per tant, opten per iniciar el relat amb unes il·lustracions en vinyetes que van abandonant el caràcter de còmic per endinsar el lector en l'estricta novel·la curta.

També el detectivisme plana per sobre d'aquest altre conte, però un detectivisme menys planer, més futurista, més de ciència-ficció, que porta a pensar que el seu autor i l'il·lustrador han treballat més per a l'àlbum il·lustrat que no pas per al llibre de relat.

Això és el que fa que les il·lustracions de *La colla de la Lluna Plena* tinguin més consistència que les de *La màscara africana*, perquè mentre les primeres arrossegueu la força de contingut de l'àlbum, les segones es presenten més en camisa d'estiu, pròpia del temps dels gelats, només amb un parell de làmines que s'escapen de la mitjana, les dues que reflecteixen dues de les escenes en què el detectiu Perdiguer fa ús dels seus dots més estratègics.

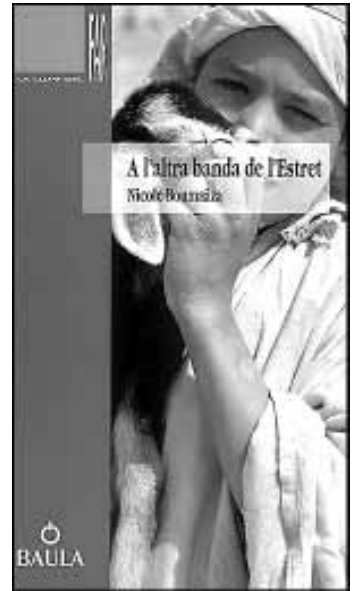
Són aquestes dues novel·les d'autors de mitjana edat amb experiències professionals diverses: sociòleg, periodista, lector editorial, professor (Jürgen Banscherus, 1949); art i interpretació, guionista de televisió (Edith Schreiber-Wicke, 1943). ¿Què té la literatura per a infants i joves que atrau una diversitat tan gran d'autors? Aventura, humor, intriga...

Roberto Santiago i Jesús Olmo, *Conte enrere*. Traducció d'Elisenda Vergés. Col·lecció *Nòmades*. Edebé. Barcelona, 2000. A partir de 14 anys.

Rhiannon Lassiter, *Hex*. Traducció de David Nello. Col·lecció *Gran Angular*. Editorial Cruïlla. A partir de 14 anys.

Nicole Boumaâza, *A l'altra banda de l'estret*. Traducció de Maria Lerma i Jordi Vidal. Col·lecció *La Llum del Far*. Edicions Baula. A partir de 14 anys.

Un jove aturat s'imagina que viu en una mena de conte-compte enrere permanent, cosa que creu que li impedirà que es preocupi pel seu estat laboral i econòmic. Novel·la anàrquica i trencadora que recull sis dies d'una vida adolescent. Aquests dos autors madrilenys han signat, també junts, diversos guions cinematogràfics i alguna novel·la més.

L'acció se situa al Londres del segle XXIV, on els hex, uns individus que presenten una mutació genètica amb què dominen les telecomunicacions, són perseguits pel govern per tal d'eliminar-los. La Gralla, que com els de la seva espècie ha de viure en la clandestinitat, intenta localitzar la seva germana Rachel, desapareguda en circumstàncies estranyes.

Els protagonistes d'aquesta novel·la viuen una aventura molt arriscada i plena d'emotivitat. Aquesta autora belga, casada amb un home marroquí, té present en la seva vida i en la seva obra el tema de la muticulturalitat. En aquesta novel·la, concretament, la diversitat cultural està tractada des de perspectives molt àmplies.

Fragilitats

JOSEP GÁLVEZ

CÒMIC

Laura i Felipe Hernández Cava. *Macandé*. Ikusager Editorial. Vitoria, 2000.

Macandé és una història diferent i arriscada com gairebé totes les que els seus autors han realitzat fins ara a les seves ben diferenciades trajectòries creatives. La insistència en la recuperació de la memòria col·lectiva, sempre present als guions d'Hernández Cava, es manifesta en aquest àlbum en la reconstrucció de la biografia d'un personatge atípic de la cultura popular. Macandé, el protagonista, és un cantant de flamenc de la primera meitat del segle XX que va morir l'any 1947 a l'Hospital Psiquiàtric de Cadis.

CONJUNT D'APROXIMACIONS

La narració és un conjunt d'aproximacions, de mirades parcials, a una llegenda alimentada pel silenci –es va negar a gravar les seves cançons– i la seva marginació vital. El Macandé que recuperen Hernández Cava i Laura, amb una síntesi entre records i imaginacions, és una figura

Laura Hernández

fràgil, una joguina trencada per tensions que l'han sobrepassat. El naufragi del seu equilibri mental l'ha submergit dins d'una confusió de la qual només se salva la defensa de la dignitat del seu cant.

Aquest turmentat món par-

ticular, reproduït en la seva essència pel grafisme voluntàriament ingenu de Laura, es perllonga en una atmosfera social dels inicis del franquisme, adolorida i miserable. Un univers estret que imposa la foscor sobre la llum.